

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทยในการพัฒนาการให้สินเชื่อตามที่ได้อธิบายแล้วว่า มีทางปฏิบัติได้กว้างขวางหลายทาง แต่ขอบเขตการศึกษาวินิจฉัยเรื่องนี้จะได้อธิบายเฉพาะการควบคุมการให้สินเชื่อและการให้สินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำเนินการของธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามหลักในการดำเนินงานของธนาคารกลาง ได้ใช้นโยบายทางการเงินในการพัฒนาการให้สินเชื่อเชื่อว่าเมื่อใดธนาคารแห่งประเทศไทยควรใช้นโยบายผ่อนคลายหรือเมื่อใดควรใช้นโยบายเข้มงวดซึ่งจะต้องเป็นไปตามภาวะการเงิน นโยบายทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบันมีดังนี้

1. การกำหนดอัตราเงินฝากสำรองตามกฎหมาย
2. การกำหนดอัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น
3. การกำหนดอัตราส่วนให้กู้ยืมแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อเงินกองทุน
4. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์
5. การแนะนำให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล

สำหรับการกำหนดอัตราเงินฝากสำรองถือว่าเป็นมาตรการที่รุนแรงและกระทบกระเทือนธนาคารพาณิชย์มาก ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีค้อยได้นำมาใช้เพื่อการควบคุมสินเชื่อ มาตรการที่ใช้ในการควบคุมการให้สินเชื่อที่ได้ผลที่สุดคือ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์

การควบคุมการให้สินเชื่อจะกระทำได้ทั้ง 2 ทาง ทางหนึ่งก็คือการสกัดกั้นมิให้สินเชื่อเพื่อ เพราะการที่มีปริมาณเงินหรือสินเชื่อมากเกินไปอาจจะเป็นผลเสียต่อการค้าและเศรษฐกิจของประเทศ อีกทางหนึ่งก็คือการส่งเสริมพัฒนาการให้สินเชื่อแก่เศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังเช่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยทำอยู่ในปัจจุบัน โดยการรับช่วง

ซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำสำหรับกิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการส่งสินค้าออก เพื่อให้ผู้ประกอบการเหล่านี้สามารถจัดหาเงินทุนในต้นทุนที่ต่ำ มาตรการต่าง ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไ้ยังไม่เพียงพอในการควบคุมและการพัฒนาการให้สินเชื่อ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีตลาดเงินหรือตลาดของหลักทรัพย์ระยะสั้นคง เช่นตลาดซื้อลดแห่งลอนดอน ตลาดตัวหรือตราสารพาณิชย์แห่งนิวยอร์กและตลาดหุ้นหรือตลาดของหลักทรัพย์ระยะยาว ส่วนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว ตลาดเงินและตลาดหุ้นเหล่านี้จะมีบทบาทอย่างสำคัญในการระดมทุนจากประชาชนในประเทศ และบางส่วนจากต่างประเทศไปให้แก่ธุรกิจอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม ตลอดจนถึงการระดมทุนให้แก่รัฐบาลด้วย ดังนั้นการพัฒนาการให้สินเชื่อจึงไม่ประสบผลเท่าที่ควร เนื่องจากขาดตลาดเงินและตลาดหุ้นในการช่วยระดมเงินทุนและให้สินเชื่อ สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา นอกจากจะมีปัญหาทางด้านการเงินแล้วยังมีปัญหาขาดแคลนนักวิชาการและผู้บริหารงานและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้พยายามทุกวิถีทางในอันที่จะรักษานโยบายทางการเงิน โดยมีเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญทำงานทางด้านการพัฒนาสินเชื่อทางด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกษตรกรรมซึ่งเป็นเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานของประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจภาวะเศรษฐกิจในภาคต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่เกษตรกร รวมทั้งการชักจูงให้ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งกระจายสาขาของธนาคารออกสู่ชนบทให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่เกษตรกร เป็นต้น

นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้ดำเนินการตรวจตราและควบคุมธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับการควบคุมเครดิตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และดูแลสอดส่องบริษัทเงินทุนว่าได้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับหรือไม่ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายทางการเงิน ป้องกันการขยายเครดิตอันอาจจะเกิดความเสียหายในทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ก็ได้ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ได้ช่วยเหลือทางการเงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของธนาคารกลางในการพัฒนาการให้สินเชื่อในส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้สินเชื่อไปเองนั้น ถึงแม้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่

ในฐานะที่เป็นธนาคารกลางของชาติอย่างดีที่สุดแล้วก็ตาม จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยการขอ
ข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เขียนทราบว่าปัญหาและอุปสรรคบางประการตามที่ไต่ถามมา
มาดังต่อไปนี้.-

1. ระเบียบของธนาคารแห่งประเทศไทยเข้มงวดมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
เกี่ยวกับระเบียบของการให้ความอนุเคราะห์รับช่วงซื้อหลักทรัพย์ใช้เงิน จากการสัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระเบียบในการ
รับช่วงซื้อหลักทรัพย์ใช้เงินมากเกินไปคือ คอนข้างจะเข้มงวดในหลักการ ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้
กิจการบางรายไม่ยอมมาขอรับการอนุเคราะห์ เพราะเห็นว่าเป็นการเสียเวลาและมีพิธีรีตอง
คอนข้างยุ่งยาก จึงได้ไปหาเงินกู้จากแหล่งอื่น ๆ โดยวิธีการอย่างอื่นจะดีกว่า แม้ว่าจะเสีย
ดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าก็ตาม โดยเฉพาะการให้ความอนุเคราะห์แก่กิจการอุตสาหกรรมนั้นจะ
ต้องมีการคิดต้นทุนการผลิต ลูกค้าจะต้องส่งงบการเงินของปีก่อนมาให้ธนาคารแห่งประเทศไทย
ด้วย สำหรับกิจการขนาดเล็กไม่มีงบการเงินที่จะนำมาแสดงได้หรือเป็นงบที่ไม่อาจเชื่อถือได้
จึงทำให้ผู้ที่จะมาขอรับการอนุเคราะห์ประสบความสำเร็จ

ทางด้าน การให้ความอนุเคราะห์รับช่วงซื้อหลักทรัพย์ใช้เงินจากผู้ส่งออก มีปัญหาว่า
ผู้ส่งออกที่จะมาขอรับการอนุเคราะห์นั้น จะต้องเป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้ การพิจารณาว่าเป็นผู้
ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้หรือไม่ ผู้ส่งออกจะต้องให้รายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งฐานะ
การเงินกับธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ส่งรายละเอียดให้ธนาคารแห่งประเทศไทย
เพื่ออนุมัติ เมื่ออนุมัติแล้วธนาคารแห่งประเทศไทยจึงแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์และธนาคารพาณิชย์
จึงแจ้งให้ผู้ส่งออกอีกครั้งหนึ่งทำให้เสียเวลามากเพราะต้องผ่านขบวนการหลายชั้นตอน ผู้ส่งออก
บางรายต้องรีบทำการส่งออก ก็ไม่อยากจะเสียเวลามาขอรับการอนุเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ผู้ส่งออกรายย่อยที่ใ้วงเงินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากนี้เมื่อได้รับการอนุเคราะห์ให้ผู้ส่งออก
ขายหลักทรัพย์ใช้เงินแล้วเกิดปัญหาส่งออกไม่ได้ หรือไม่ทันตามกำหนดเนื่องจาก L/C หมดอายุ
หรือผู้ซื้อผู้ขายเลิกสัญญาซื้อขาย ก็จะต้องถูกปรับนอกจากจะมีเหตุผลอันสมควร

อนึ่ง ถ้ามีการส่งออกแล้วเมื่อผู้ส่งออกได้รับชำระเงินจากต่างประเทศ ต้องนำเงินคืน
ธนาคารทันที เพราะถ้าไม่คืนจะต้องถูกปรับ 2% ดังนั้นจะเห็นได้ว่าต้องมีพิธีกรรมมากมาย โดย

เฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มาทำการขออนุเคราะห์ครั้งแรกจะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้ จึงทำให้ผู้ส่งออกที่มาขออนุเคราะห์เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ ส่วนรายย่อยไม่ค่อยจะมี

2. กิจการที่มาขอรับการอนุเคราะห์จากธนาคารแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดใหญ่ที่มีเงินทุนค่อนข้างสูง เท่าที่สุ่มตัวอย่างจาก Questionnaire เงินทุนของกิจการที่มาขอรับการอนุเคราะห์ประเภทอุตสาหกรรมจะสูงมาก คือสูงถึง 234 ล้านบาท และค่าสด 7 ล้านบาท ส่วนการทำฟาร์มค้าสด 5 แสนบาท สำหรับประเทศไทยเงินทุนระดับดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นกิจการใหญ่พอควร กิจการขนาดเล็ก ๆ ไม่ได้รับความช่วยเหลือเท่าที่ควร อาจจะเพราะธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตัวสัญญาใช้เงินช่วงแรกไม่ยอมให้กิจการขนาดเล็กกู้ยืมเงิน หรือขายลดตัวสัญญาใช้เงิน หรืออาจจะเป็นเพราะกิจการขนาดเล็กกู้ยืมเงินเพียงเล็กน้อย จึงไม่จำเป็นจะมาขอรับการอนุเคราะห์ เพราะยุ่งยากไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย เป็นต้น

3. การประชาสัมพันธ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ค่อยจะกว้างขวางนัก เพราะยังมีกิจการอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ทราบว่าธนาคารแห่งประเทศไทยมีการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมเงินตามปกติ แม้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้ทำเอกสารเผยแพร่แล้วก็ตาม แต่ปรากฏว่าเอกสารดังกล่าวไม่ได้ออกสู่บุคคลภายนอก

4. การรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน เกษตรของธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ เพราะธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตัวเพียงร้อยละ 90 ของมูลค่าในตัวที่เกษตรกรนำมาขายลดแก่ธนาคารพาณิชย์โดยที่ธนาคารพาณิชย์คิดส่วนลดจากเกษตรกรในอัตราร้อยละ 7 (ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดส่วนลดร้อยละ 5) ส่วนมูลค่าของตัวสัญญาใช้เงินอีกร้อยละ 10 ที่เหลือจากการที่ธนาคารพาณิชย์นำตัวไปขายลดธนาคารแห่งประเทศไทยโดยปกติแล้วจะคิดส่วนลดร้อยละ 12 ต่อปี เป็นการยากที่ธนาคารพาณิชย์จะชี้แจงให้เกษตรกรทราบถึงความแตกต่างระหว่างตัวเงินในฉบับเดียวกัน แต่คิดอัตราส่วนลด 2 อัตรา¹ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่การศึกษาน้อยยอมไม่เข้าใจเกี่ยวกับการรับช่วงซื้อลด

¹สัมภาษณ์ มรณีย์ ขจรจิตเมตต์, หัวหน้าส่วนพัฒนาธุรกิจ กลุ่ม 6 ธนาคารกสิกรไทย,

5. ในระเบียบของการรับช่วงซื้อธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้กว้าง ๆ ว่า ผู้ที่จะมาขอรับการอนุเคราะห์ด้วยสัญญาใช้เงินจะต้องเป็นกิจการที่กำหนดไว้ (มีลักษณะอย่างแจ่มชัดว่าเป็นใคร เช่นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล) จึงทำให้กิจการที่เป็นบุคคลธรรมดาไม่กล้าที่จะทำการอนุเคราะห์ หรือมีก็มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เพราะบุคคลธรรมดาซึ่งประกอบกิจการที่สามารถมาขอรับการอนุเคราะห์ได้ไม่เข้าใจระเบียบฉบับนี้

สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทยมีดังต่อไปนี้.-

1. ระเบียบของการให้ความอนุเคราะห์รับช่วงซื้อหลักทรัพย์ใช้เงินของธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการเปลี่ยนแปลงในวิธีการเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่นการให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ถ้าเป็นอุตสาหกรรมรายย่อยก็อาจจะผ่อนผันไม่ต้องใช้เงินยอนหลัง 3 ปี เมื่อเวลามาขอพิจารณาอนุมัติวงเงินขายหลักทรัพย์ใช้เงินแต่ใช้รายงานภายในของกิจการแทน เนื่องจากกิจการขนาดเล็กอาจไม่ได้ทำบัญชีหรือกิจการหลาย ๆ แห่งไม่ยอมส่งงบการเงินออกสู่ภายนอก บางกิจการอาจจะไม่เคยทำบัญชีเลยก็ได้ สำหรับกิจการที่ส่งออกรายย่อยที่มาขอรับการอนุเคราะห์ในวงเงินไม่มากนักควรจะให้ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้พิจารณาอนุมัติเป็นผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้เอง

2. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการพิจารณาจัดตั้งโครงการเกี่ยวกับการประกันสินเชื่อขึ้น ดังเช่นการส่งเสริมการให้สินเชื่อในต่างประเทศบางประเทศ เช่นประเทศอินเดีย เป็นต้น ซึ่งการประกันสินเชื่อจะทำให้ธนาคารพาณิชย์ลดความเสี่ยงลงในการให้กู้ยืมเงินแล้วเกิดหนี้สูญ เพราะถึงแม้ว่าจะเกิดหนี้สูญธนาคารพาณิชย์ก็ยังได้รับการชดเชยจากผู้รับประกันสินเชื่อ ซึ่งวิธีนี้จะเป็นผลให้ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ที่ให้กู้ยืมเงินภายใต้โครงการนี้ขยายการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจที่ทางการสนับสนุนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้กู้ยืมแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมและเกษตรกร เป็นต้น ซึ่งถือว่ามีผลดีอย่างยิ่ง

3. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น พิจารณาการให้สินเชื่อในกิจการที่รัฐบาลส่งเสริมหรือมีส่วนช่วยในการพัฒนาโดยพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้หรือความสามารถในการบริหารงานเป็นสำคัญ เท่าที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้

ธนาคารพาณิชย์จะเพิ่งเล็งหลักประกันเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ยังดูว่ากิจการนั้นใหญ่โตมีชื่อเสียงหรือไม่ อันเป็นเหตุให้กิจการเล็กหรือกิจการที่เพิ่งก่อร่างสร้างตัวใหม่มีโอกาสจะไต่ระดับขึ้นเชื่อน้อย กิจการที่คั้งใหม่ส่วนใหญ่ยังไม่มีชื่อเสียงและไม่มีหลักประกัน เนื่องจากต้นทุนบางส่วนจะต้องนำมาใช้เป็นต้นทุนหมุนเวียน การที่จะบรรลุผลข้อนี้ให้ธนาคารพาณิชย์ควรจะสนับสนุนการให้สินเชื่อแก่กิจการคั้งใหม่ที่ทำการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งผู้บริหารมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะประกอบธุรกิจ เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าและกระจายอย่างทั่วถึง วิธีการหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ธนาคารพาณิชย์นำตัวอุตสาหกรรมมาขายลดแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยมากขึ้นก็คือ การไม่นับตัวที่มาขายลดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นสินทรัพย์เสี่ยง

4. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการประชาสัมพันธ์ทางการให้สินเชื่อให้มากขึ้น และควรจะให้ธนาคารพาณิชย์ได้มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ด้วย เพราะธนาคารพาณิชย์ทำธุรกิจติดต่อกับใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่า

5. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรพิจารณาให้สถาบันการเงินอื่น เช่นบริษัทเงินทุนมีส่วนในการขายลดตัวสัญญาใช้เงินด้วย เท่าที่ทำอยู่ในปัจจุบันนี้จะเป็นการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทั้งนี้จึงควรดำเนินการเพื่อให้บริษัทเงินทุนไต่ระดับขึ้นเชื่อจากธนาคารแห่งประเทศไทยในรูปของการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน อันเกิดจากการประกอบกิจการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการส่งออก ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการส่งเสริมบริษัทเงินทุนให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ อันเป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยควรกำหนดมาตรการในอันที่จะทำให้บริษัทเงินทุนได้มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 โดยเร่งเร้าให้บริษัทเงินทุนให้สินเชื่อในภาคธุรกิจการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทย สนับสนุนให้บริษัทเงินทุนคั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น

6. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีมาตรการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ ได้มีส่วนพัฒนาเศรษฐกิจโดยทางอ้อม เช่น การพัฒนาทางการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนชาวไทย ควรให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีสาขาอยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ มีผู้เชี่ยวชาญ

ทางด้านการเกษตรให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการเพาะปลูกพืชให้ได้ผลงาม มีการแนะนำการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงต่าง ๆ เพื่อป้องกันศัตรูที่จะมาทำลายพืชผล นอกจากนี้อาจจะมีการสอนหนังสืออบรมแนะนำให้แก่บุคคลในท้องถิ่นนั้น เพราะการศึกษาจะทำให้คนฉลาดชาติเจริญ สำหรับทางด้านผู้ประกอบการอุตสาหกรรม (ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย เช่น เดียวกัน) บางครั้งไม่มีความรู้ทางด้านอุตสาหกรรมนั้น ๆ ไม่เข้าใจการวิเคราะห์โครงการต่าง ๆว่าจะให้ผลตอบแทนอย่างไรบ้าง ธนาคารพาณิชย์ควรจะมีผู้เชี่ยวชาญในการเป็นที่ปรึกษาแนะนำและส่งผลมายังธนาคารแห่งประเทศไทยว่า ได้ทำแล้วก็ร้าย ผลเป็นอย่างไรบ้าง

7. ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าธนาคารเพื่อการเกษตร ๆ ทำได้ที่ดีที่สุดคือ นอกจากจะได้ให้การช่วยเหลือโดยการให้เงินกู้ยืมแก่เกษตรกรแล้วยังได้ให้ความช่วยเหลือทางด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ยกเว้นความเป็นอยู่ของชาวนาและเกษตรกรให้ดีขึ้น จัดตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือชาวนา ชาวไร่ มีการให้เงินกู้แก่เกษตรกรทั้งระยะสั้นระยะยาว นอกจากนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรยังมีแผนดำเนินงานติดตามช่วยเหลือเกษตรกรถึงขั้นให้พื้นตัวในการผลิตต่อไปโดยไม่ทอดทิ้ง เป็นที่พึ่งของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง ทางด้านเกษตรกรนั้นเมื่อพืชผลเสียหายก็อาจถึงกับหมดตัว หนี้สินเพิ่มขึ้น บางรายหมกกำลังใจหมกหนทางถึงกับต้องออกภิกษาจารไปเลยก็มี¹ เมื่อมีผู้ให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เช่น แผนงานของธนาคารเพื่อการเกษตร จึงเป็นความหวังของเกษตรกรที่จะพ้นตัวจากการประกอบอาชีพที่ตนถนัด ด้านด้านนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตร ๆ ดำเนินการแพร่หลายอย่างทั่วถึงในวงการเกษตรแล้ว การพัฒนาการเกษตรของรัฐบาลก็จะได้ผลสมบูรณ์ตามเป้าหมายได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของเกษตรกรเท่าใดนัก บางแห่งจำเป็นต้องให้สินเชื่อกับเกษตรกรด้วยความจำใจ เหมือนหนึ่งถูกบังคับ ไม่มีการติดตามผลว่าเป็นอย่างไร ธนาคารพาณิชย์บางแห่งไม่อยากจะให้สินเชื่อกับเกษตรกรด้วยตนเอง เพราะเกิดความเสียหายและไม่คุ้มกับความยุ่งยาก จึงนำเงินที่จะช่วยเหลือเกษตรกร (สำหรับปี 2520 ธนาคาร

¹"การติดตามช่วยเหลือเกษตรกร", ข่าวพาณิชย์ (22 กรกฎาคม 2520).

แห่งประเทศไทยกำหนดให้สินเชื่อแก่เกษตรกรเท่าที่ร้อยละ 9 ของยอดเงินฝากในปี 2519) ไปฝากไว้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตร ฯ และให้ธนาคารเพื่อการเกษตรเป็นผู้รับช่วงในการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรอีกทอดหนึ่ง

8. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับการอนุเคราะห์ขาดตัวสัญญาใช้เงินทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เท่าที่ทำอยู่ในปัจจุบันเป็นการรับช่วงซื้อขาดตัวสัญญาใช้เงินซึ่งเป็นการให้สินเชื่อในระยะสั้นเท่านั้น บางครั้งผู้ประกอบการที่ได้รับการอนุเคราะห์อาจมีความจำเป็นไม่สามารถจะใช้หนี้ได้เมื่อตัวครบกำหนดเวลา อาจจะเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ กัน เป็นต้นว่า เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ สินค้าขายไม่ออก มีการนัดหยุดงาน โรงงานถูกปิด เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สินเชื่อทางด้านการเกษตรกรรม เกษตรกรจะมีเงินชำระหนี้ค่อเมื่อขายผลิตผลได้ บางครั้งเกิดภาวะดินฟ้าอากาศไม่อำนวยทำให้พืชผลเสียหาย ทำให้เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินได้หรือจะชำระหนี้ก็ต้องไปหยิบยืมมาจากแหล่งเงินทุนที่อื่นซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยแพง ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อก็จะทำให้ผู้ได้รับการอนุเคราะห์ ฯ ไม่ต้องเดือดร้อน

9. จากการศึกษาวิจัยในด้านกรให้สินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ควบคุมดูแลธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอยู่นั้น ปรากฏว่าบางธนาคารยังห้ามิกระเบียบบอยู่ เพราะมีธนาคารบางแห่งคิดค่าธรรมเนียมหรือเงินพิเศษอื่น ๆ (จากการสัมภาษณ์โดยวิธี Questionnaire ไปยังผู้ประกอบการ) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีมาตรการที่รัดกุมและกำหนดบทลงโทษให้หนักสำหรับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่คิดค่าปากดุงหรือบริการอย่างอื่นที่นอกเหนือจากดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ เพราะในการพิจารณาทางด้านกรให้สินเชื่อ นั้น ถ้าหากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินใดเรียกเก็บค่าปากดุงแล้ว ย่อมทำให้ต้นทุนของเงินทุนสูงกว่าปกติ ทำให้การพัฒนากรให้สินเชื่อเป็นไปไม่ได้ก็เท่าที่ควร

สำหรับอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายกำหนดไว้ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปีเท่าที่ศึกษาปรากฏว่าส่วนใหญ่จะไม่กล้าคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เพราะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย อย่างไรก็ตามหากจะมีธนาคารใดเรียกเกินก็เป็นส่วนน้อย และปิดบังซ่อนเร้นหรือไม่บันทึกในบัญชี

10. วงเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความอนุเคราะห์รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน ควรจะคำนึงถึงกิจการซึ่งมีการผลิตขึ้นลงตามฤดูกาล โดยเพิ่มวงเงินให้ในฤดูกาลผลิตและลดวงเงินให้สำหรับฤดูกาลไม่ใช้การผลิต นั่นคือ การพิจารณาวงเงิน ควรจะยึดหยุ่นตามฤดูกาลและนอกจากนี้ ควรพิจารณาการให้สินเชื่อเกี่ยวกับกิจการที่มีเจ้าของเป็นคนไทยล้วน เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับคนไทยโดยเฉพาะ

11. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้มีการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน เพื่อประโยชน์ในการระดมเงินทุนระยะสั้นและระยะยาวและการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ เนื่องจากการลงทุนในระยะพัฒนา เศรษฐกิจส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ซึ่งต้องอาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมาก จึงควรมีการจัดตั้งตลาดเงินและตลาดทุนเพื่อระดมทุนจากสาธารณชนมาลงทุน ทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของธุรกิจต่าง ๆ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาทางด้านการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม นอกจากนี้ตลาดทุนยังสามารถเป็นแหล่งระดมทุนให้แก่รัฐบาลอีกทางหนึ่งนอกเหนือจากธนาคารแห่งประเทศไทย

12. ควรดำเนินการให้สถาบันการเงิน เช่น บริษัทประกันภัย ซึ่งเป็นแหล่งระดมเงินทุนจากประชาชนอยู่ในความควบคุมดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย แทนที่จะอยู่ในความดูแลของกระทรวงพาณิชย์ เพราะบริษัทประกันภัยถือว่าเป็นกิจการที่สามารถระดมเงินออมระยะยาวจากประชาชนได้ และเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและความมั่นคงของสาธารณชน ดังนั้นจึงควรอยู่ในความควบคุมดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่นเดียวกับบริษัทเงินทุน

13. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีสวนสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ให้เงินกู้ระยะยาวแก่กิจการต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพราะเท่าที่ผ่านมาเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์ให้ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ระยะสั้น แม้ว่าการให้กู้ระยะยาวจะเป็นการเสี่ยงภัยมากก็ตาม เนื่องจากยังไม่มีสถาบันการเงินทางคานนี้ เช่น mortgage Bank หรือ Long-term Credit Bank ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จึงควรจะทำหน้าที่ให้เงินกู้ระยะยาวไปพลางก่อน

บทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทยในการพัฒนาการให้สินเชื่อเงินนั้น จะต้องดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายและต้องให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับนโยบายรัฐบาลและภาวะเศรษฐกิจ

ของประเทศ บางครั้งก็กระทำไม่ได้เท่าที่ควรเนื่องจากถูกจำกัดโดยขอบเขตของกฎหมาย นโยบายของรัฐบาลและภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เป็นต้น

การให้สินเชื่อจะต้องดำเนินไปภายในขอบเขตของกฎหมายนั้น เนื่องจากมีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 จำกัดการขยายเครดิตโดยเงินกองทุนตามมาตรา 10 และเงินสำรองตามมาตรา 11 ฉะนั้นการขยายเครดิตของธนาคารจึงต้องให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์และพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับการให้สินเชื่อที่จะต้องดำเนินการภายในขอบเขตของนโยบายนั้น เช่น ในขณะที่ใดที่รัฐบาลมีนโยบายจะขยายสินเชื่อเรื่องอะไร ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินก็จำเป็นต้องสนองนโยบายของรัฐบาลเพื่อประโยชน์โดยรวม ตัวอย่างเช่น ในระหว่าง 30 กันยายน 2517 ถึง 30 มิถุนายน 2519 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อให้มีทุนหมุนเวียนใช้ในการผลิตสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ และในปี 2521 ก็มีนโยบายจะให้ความอนุเคราะห์อุตสาหกรรมกระสอบ เนื่องจากเดือนกรกฎาคม สิงหาคม และเดือนกันยายน 2520 ราคาปอสูงมาก ทางสมาคมกระสอบมีหนังสือขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความอนุเคราะห์อุตสาหกรรมกระสอบเป็นพิเศษ ขณะนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำลังดำเนินการอยู่ ส่วนทางด้านวงการเกษตรก็ได้ส่งเสริมการให้สินเชื่อทางด้านเกษตรโดยการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในด้านนี้เพิ่มขึ้น หรือเรื่องใดที่รัฐบาลเห็นว่าไม่จำเป็นจะต้องส่งเสริมการให้สินเชื่อก็จะงดการให้สินเชื่อเรื่องนั้น เช่น การห้ามธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อแก่กิจการในเรื่องกักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไร เป็นต้น

นอกจากนี้การให้สินเชื่อยังจะต้องดำเนินการให้สัมพันธ์กับภาวะเศรษฐกิจของประเทศว่าเมื่อใดเศรษฐกิจขยายตัวก็จะมีกาจำกัดการให้สินเชื่อมากขึ้น และเมื่อใดเศรษฐกิจไม่ค่อยดีเกิดการหดตัวของเศรษฐกิจ เมื่อนั้นจะต้องมีการขยายเครดิตให้มากขึ้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดอันเป็นนโยบายของการควบคุมเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นธนาคารกลางของประเทศเป็นผู้ควบคุมนโยบายการเงิน จึงควรที่จะมีมาตรการในการควบคุมการให้สินเชื่อเพื่อให้อยู่ในขอบเขตของกฎหมายนโยบายของรัฐบาลรวมทั้งภาวะเศรษฐกิจ และให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า.